

Feltrapport fra rejsen til Nordøstgrønland 2015

Ella Ø Station

Ella Ø stationen har i 2015 været omdrejningspunkt for Nanoks feltaktiviteter. Det første af sommerens to felthold på Ella Ø har givet "Agsut", Nanoks motorkutter, et tilbundsgående hovedeftersyn. Det andet felthold har bjørnesikret og renoveret "Ørnereden" og "Tolv-mands-barakken". Sidstnævnte er blevet indrettet til ekspeditionshus for ti personer og hermed er der kommet en ny indkvarteringsfacilitet primært til brug for Nanok samt for forskningsprojekter i Ella Ø området. Læs mere om dette og meget andet i denne rapport.

Indledning

Nordøstgrønlandsk Kompagni Nanok har afsluttet sin 25. feltsæson. Vore to felthold har gennemført et omfattende program, der i år har haft Ella Ø som omdrejningspunkt.

Allerede den 25. juni landede vores første felthold på Ella Ø, hvor de tre deltagere i løbet af de følgende tre uger fuldførte et hovedeftersyn på vores motorkutter, "Agsut", der trods sine godt og vel 50 år nu igen er i tip-top stand.

Det andet Nanok-hold ankom til Ella Ø den 12. august og kunne trods forskellige udfordringer realisere bjørnesikringen samt hovedparten af den planlagte renovering og indretning af "Ørnereden" og "Tolv-mands-barakken". Tanken er at sidstnævnte fremover kan anvendes som ekspeditionshus for 10 personer, medens Ørnereden, som er et enestående fint eksempel på et klassisk dansk polarekspeditionshus, hovedsageligt kommer til at fungere som ekspeditionshistorisk formidlingscenter. Ørnereden vil dog fortsat også kunne anvendes til indkvartering, i det omfang der ikke er ledig plads i Tolv-mands-barakken.

I forhold til et af vore store projekter næste år, Alabama-huset, har vi allerede i år med velvillig bistand fra Forsvaret og inspektionsskibene fået udlagt materialer og udstyr på Shannon.

I 2015 valgte Forsvaret som noget nyt at placere en del af Sirius forskoleuddannelsen i Nuuk, hvor aspiranterne besøgte forskellige relevante grønlandske myndigheder og institutioner. Nanok var en del af dette arrangement og holdt sammen med Grønlands Nationalmuseum et arrangement om bygningsbevarelse og kulturminde i Nordøstgrønland. Vi håber at dette nye initiativ, som også er med til at styrke forståelsen for Nanoks arbejde, vil blive gentaget i årene fremover.

Nanok kan nu se tilbage på 25 feltsæsoner. Vi har gennemført aktiviteter i Nordøstgrønland hver eneste sommer siden 1991, et kvart århundrede. Det der i sin tid startede med en lille håndfuld entusiasters spontane reaktion på at historiske og

anvendelige bygninger i Nordøstgrønland blot fik lov at forfalde uhindret, har med tiden udviklet sig til noget, som udefra nok godt kan ligne en institution. I bund og grund er vi dog det samme, som vi altid har været. En lille kreds af selvsammenbragte entusiaster, der deler en fælles interesse, Nordøstgrønland, samt nogle fælles værdier og principper, som fx at alt vi foretager os er frivilligt, ulønnet og non-profit, og at vi med minimalt bureaukrati og maksimalt netværk altid gør vort bedste for at fuldføre det, som vi har sat os for og aftalt.

AAGE V. JENSENS FONDE

Nanok sender først og fremmest en stor og velment tak til vores hovedsponsor, Aage V. Jensens Fonde, for aldrig svigtende tillid og støtte.

En varm tak også til Royal Arctic Line, som sponserer Atlantrampen af vores gods.

En stor tak ligeledes til personel ved Arktisk Kommando, Slædepatruljen Sirius, Uddannelses- og Vedligeholdelsessektion Grønland, Forsvarets Vagt Mestersvig samt til MarinBasis/Daneborg teamet for stor hjælp og imødekomende samarbejde.

Hjertelig tak også til vore mange gode islandske venner, ikke mindst Kibba og Frissi i Akureyri, der altid, hurtigt og venligt, løser uforudsete udfordringer.

En velment tak til den store personkreds, der fortsat viser positiv interesse for vort arbejde og støtter dette samt for den støtte, som familie og venner yder udsendte Nanok'ere, der bruger en hel sommerferie på at arbejde for Nanok.

Til slut en varm tak til alle øvrige gode samarbejdspartnere samt til private og offentlige myndigheder, der på forskellig vis har ydet positive bidrag til at muliggøre vort arbejde.

På Nanoks vegne

Peter Schmidt Mikkelsen

This field report is also available in English and Danish at: www.xsirius.dk/nanok.html

Feltrapport for "Agsut-holdet" 2015

Opgaver

Agsutholdet havde følgende opgaver:

- a) At reparere og vedligeholde Nanoks motorkutter "Agsut"
- b) At montere nødmotor på "Brebøljollen"
- c) At prøvesejle "Agsut" efter renovering

Agsutholdet

Erik Jochumsen. Bådebygger (Sirius '00)

Rasmus Olsen. Bådebygger

Nicolai Johansen. Skibselektriker

Oprejsen

Vi afrejste fra Kastrup den 23. juni kl. 14.00 til Reykjavik og derfra til Akureyri. Her blev vi budt velkommen af Kibba, der kørte os ind til Hotel Akureyri, hvor vi skulle overnatte. Kibba fortalte, at vi desværre måtte vente en ekstra dag i Akureyri, da Twin Otteren næste dag skulle bruges til sygetransport til den islandske vestkyst. Helt fint! sagde vi og ventedagen blev brugt på at holde et lille ekspeditionsråd, ekstra småindkøb, besøg i kirken og hvalsafari om aftenen.

Den 25. om formiddagen fløj vi med POF'en (den legendariske Twin Otter, nu TF-POF tidligere OY-POF) i det fineste vejr til Constable Pynt. Vi mellemlandede på Mestersvig og her var der tid til en kop kaffe og en sludder med "Tårnuglerne" samt en lille rundvisning på stationen. Grundet den for årstiden tidlige oprejse til Kysten, var vi noget spændte på sne- og

Der er stadig en del sne på Ella Ø stationen ved vores ankomst den 25. juni.

landingsforholdene, særligt på Ella Ø. Der var fastis overalt og en del sne især langs yderkysten; men "Store Ragnar" sagde "Jau" og mente, at det ville gå fint at lande på Ella Ø.

Ankomst til Ella Ø

Den 25. juni kl. 15.30 landede vi uden problemer på Ella Ø. Landingsbanen var helt fin, dog med våde pletter i nordenden. Efter at have tømt flyveren for vores grejer, ville Ragnar foretage en 3-4 landinger for at træne co-piloten "Joi". Efter landing nummer 2 kørte Twin Otteren fast under vendingen ved enden af banen. Så var gode råd dyre. Vi hentede straks skovle, brædder og krydsfinerplader. Efter fire timers knoklen lykkedes det os at få Twin Otteren fri igen. Piloterne var meget lettede og glade, da de tog afsked. Forude ventede dem

Twin Otteren er kørt fast i mudderet og må graves fri.

Vores primære opgave var at give "Agsut" et tilbundsgående hovedeftersyn.

et uplanlagt night stop på Mestersvig. Det var i øvrigt noget af en uventet debut til Grønland for Rasmus og Nicolai, der jo var her for første gang.

Straks efter tog vi fat på at få båret de sidste grejer ned til stationen og på at indrette os i Ørnereden. Efter aftensmad og introduktion til våbnene, gik vi en runde på stationen. Også i år havde der været bjørnebesøg på stationen. I Ørnereden var det kun yderdøren

og en låge i bislaget der var ødelagt. Heldigvis havde bjørnen ikke været indendørs denne gang.

Opgaven

Vores primære opgaver var at udføre reparations- og vedligeholdelsesarbejde på "Agsut", Nanoks trækutter, som er en 22 fods såkaldt "Nummerbåd". Montere

T.v. Nicolai kalfatrer fribordet. T.h. Kalfatring af fordækket.

Fotos nedenfor: Reparation af agterstævnen

Det dårlige træ er blevet borthugget

Tildannelse af nye egetræsstykker

Agterstævnen færdigrepareret

Til slut påsættes ny isforhudning

nødmotor på Brebøljollen samt at afprøve denne og den nye nødmotor. Alle materialer til dette arbejde var blevet sendt op med skib i 2014. Vores personlige håndværktøj havde vi med i bagagen. Alt arbejde foregik i og omkring skibet. Vi var derfor ikke afhængige af hverken forsyningskib, Sirius eller åbent vand til at begynde med. Drømmen om at komme til kysten i juni måned og ikke mindst at være helt alene på Ella Ø viste sig at holde stik. Vejret viste sig fra sin bedste side og var utroligt stabilt med vindstille vejr og blå himmel det meste af tiden. Det var en kæmpe oplevelse at nyde stilheden på stationen, have arbejdsro og at følge sommerens komme.

Fra den 26. juni til den 7. juli arbejdede vi hver dag på "Agsut". Vi nåede alt det planlagte og lidt til. "Agsut" fik en ordentlig overhaling og det var tiltrængt. Indimellem blev der tid til nogle fine aftenture i jolle eller til fods og lidt fiskeri.

Arbejdet blev fordelt således at Rasmus og Erik tog sig af alt træarbejde og Nicolai tog sig af alt hvad motorer og teknik angik. Kalfatring og malerarbejde var vi fælles om. I det efterfølgende er der i korte træk ridset op, hvad der blev udført af arbejde på "Agsut":

Agterstævn: Rådkaden i agterstævnen ved stævnørøret er udbedret. Dårligt træ er hugget bort og erstattet af nyt egetræ. Ny isforhudning påsat.

Styrehus: Styrehustaget udskiftet til nyt. Nye brædder på siderne. Frontvindue repareret så det kan åbnes igen. Vinduesglas i bagbords side udskiftet. Styrehuset skrabet og malet ud- og indvendigt. Håndlister og gear-/gashåndtag genmonteret. Fremstillet en instrumentkasse til det nye ekkolod og den nye temperaturføler.

Dæk: Ca. 2/3 af dækket er kalfatret på ny. Nådderne spartlet med linoliekit. En dæksplanke skiftet fortil. Fordækket forstærket med lasker nedefra. Fremstillet og monteret afstandsklodser for Jerrycans. Løs maling skrabet af og dækket malet to gange, sidste lag med sand.

Fribordet: (øverste del af skroget) ca. 9/10 af fribordet kalfatret og kittet på ny. Løs

T.v. Et nyt styrehustag bliver til. T.h. Styrehustaget er færdigt og klar til bemaling.

maling skrabet af og fribordet malet to gange. Nyt nødmotorbeslag monteret.

Forruf: Gamle gummifuger i ruftaget kradset ud og fuget på ny. Ruf og ruftag malet to gange.

Lak: Dørk og køjebunde i forlukaf samt mast lakeret 3-5 gange.

Ballast: Der er ilagt ca. 300 kg rustfrit stål for ballast under dørken i forlukaf og lastrum.

Motor og teknik: Isoleret udstødningsrør i styrehus med brandhæmmende materiale. Installeret og monteret en ny GPS plotter med ekkolod og en ekstra temperaturføler på styrehustag. Ny håndlæsepumpe monteret. Gammel temperaturføler ved motoren udskiftet til ny. Repareret kobberrøret for oliepumpen. Ny sugesi i desmipumpen. 25 hk påhængsmotor repareret. Dokumentation og opmåling af beddingsvogn. Optælling af diverse motorer og reservedele. Maskinrum vasket.

Prøvesejlads

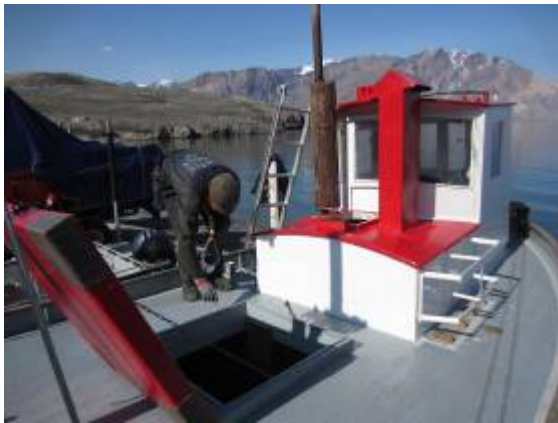
Om formiddagen den 8. juli var det tid til søsætning. Nu skulle det blive dejligt med en sejltur og afprøve alt det nye på "Agsut". Ventetiden på højvande blev brugt på at pakke skib, rydde op efter endt arbejde og på at lukke stationen. Kl. 19.45 var vi klar til afgang.

Målet for sejlturen var Strindberg Land og Waltershausen Gletscher via Antarctic Sund. Det var en fornøjelse at komme afsted og se lidt mere af kysten. Særligt ved munden af Geologfjord var der mange store og flotte isfjelde. Undervejs aflagde vi besøg ved Varghytten [324], Ragnhilds-hytten [337] og Kap Ovibos Hytten [324]. De havde alle haft besøg af bjørn, heldigvis havde vi værktøj og brædder med ombord og de blev repareret.

Den 10. juli kl. 03.20 ankom vi til Strindberghuset [358-3]. Og hvilken

T.v. Udstødningen isoleret med brandhæmmende materiale. Til højre den nye håndlæsepumpe. T.h. Den nye GPS plotter og temperaturføler monteret i en dertil lavet instrumentkasse.

T.v. "Agsut" får det sidste lag maling.

T.h. "Agsut" færdigmalet og fremstår nu skinnende som et suttet bolsje!

fornøjelse at tage en "overnatning" i huset og betragte det fine renoveringsarbejde, som Thyge, Per og Torben havde udført her i 2013. Om aftenen samme dag sejlede vi op for at se gletscheren, inden vi atter satte kursen sydpå imod Ella Ø. På tilbageturen var vi forbi Polarheimen [314] og Bjørnheimen [310]. Bjørnheimen havde også haft besøg af bjørn. Den blev også repareret. Den 11. juli sidst på eftermiddagen var vi atter tilbage på Ella Ø. Prøvesejladsen forløb meget fint. Vi havde omskifteligt vejr med forskellige sø- og

vindforhold. "Agsut" sejlede helt problemfrit og alt det arbejde vi havde udført virkede efter hensigten.

Det nye ekkolod virker virkelig godt. Der er indbygget kortplotter og GPS, så nu kan man aflæse fart og dybder ned til 600 meter! Lige under ekkolodet er der monteret en ekstra temperaturføler for hovedmotoren. Det fungerer fint at få den op i øjenhøjde. Dækket er atter tæt, så nu er der tørt og godt i køjerne. Fribordet er også blevet meget tæt, efter at det er blevet kalfatret.

På prøvesejlads med "Agsut".

Brebøljollen

Den nye nødmotor til Brebøljollen er blevet kørt til og det nye originale nødmotorbeslag er blevet monteret. Begge dele virker fint, dog virker beslaget lidt klejnt. Nicolai har lavet en reservedelsliste med numre, så det fremover er let at bestille reservedele til jollen.

Afslutning

Den 12. juli trak vi "Agsut" på land. Herefter gik de næste par dage med at male skibet overalt udvendigt en sidste gang og montere de sidste grejer efter endt malerarbejde. Desuden vinterklargøring i maskinrummet og af nødpåhængsmotor samt fordele de sidste grejer og rydde op på stationen.

Vi har haft en rigtig god tur med masser af godt humør og mange fine stunder. Alt er forløbet bedre end man turde drømme om. To gange havde vi besøg af isbjørn inde på stationen. Hvad "Agsut" angår, har hun nu fået en gevaldig og tiltrængt overhaling til gavn for alle mange år fremover.

Den 15. juli ankom Twin Otteren som planlagt. En fantastisk tur var nu slut. Mange oplevelser rigere gik turen nu hjemover. Agsutholdet takker alle, der har bidraget til at muliggøre sådan en tur.

Ny nødmotor monteret på Brebøljollen.

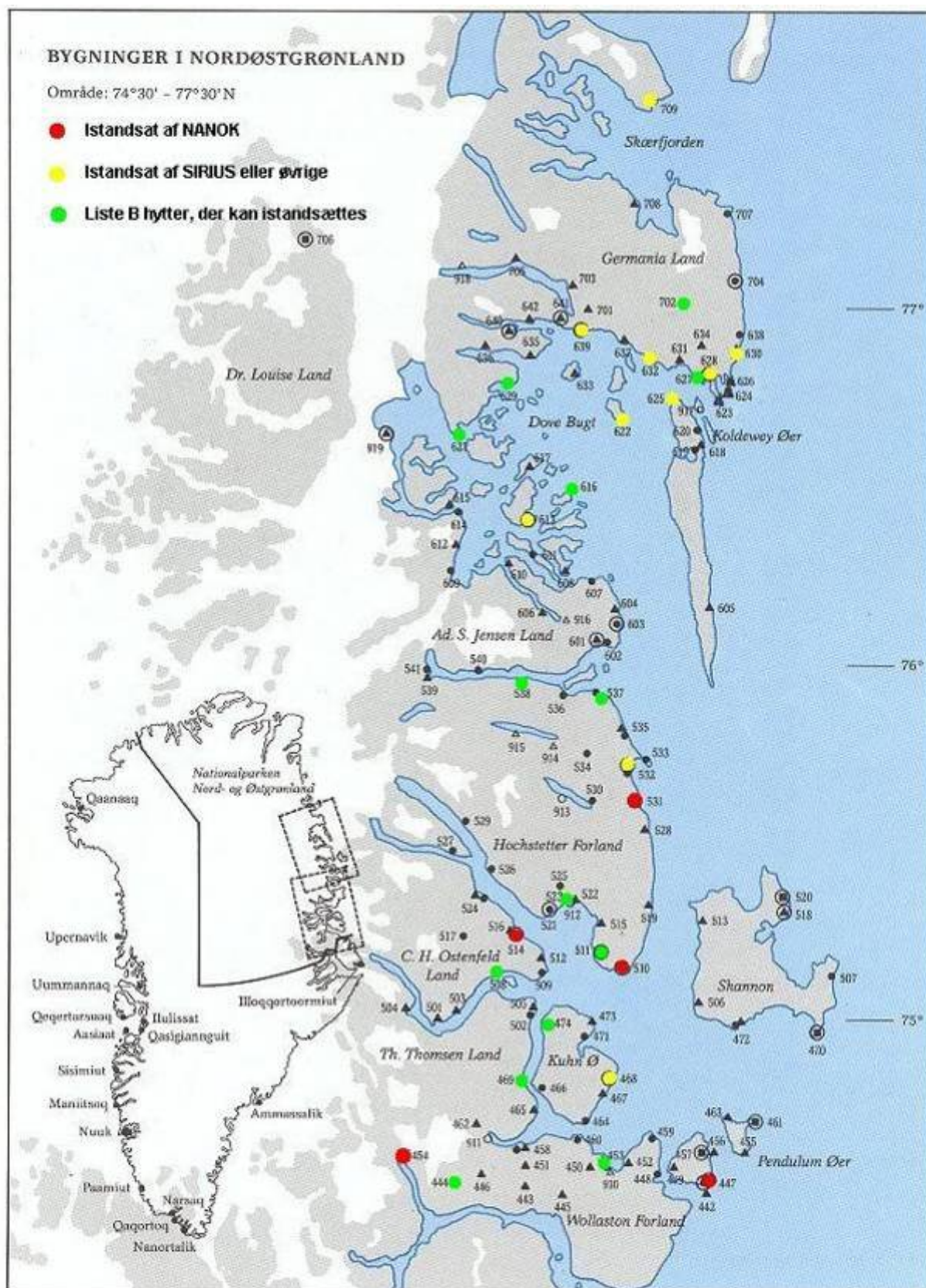

Brebøljollen testes.

Nicolai – Rasmus – Erik

Agsut-holdet 2015. F.v: Rasmus Olsen, Erik Jochumsen, Nicolai Johansen.

Kortene på denne og modstående side viser vedligeholdelsesstatus for de gamle hytter, huse og stationer i Nordøstgrønland. Lokalteter markeret med rødt eller gult kan forventes at være i nogenlunde brugbar stand. Øvrige lokaliteter kan derimod ikke forventes at være anvendelige. Lokalteter mærket med grønt er øvrige liste-B hytter, som Nanok eventuelt vil renovere og vedligeholde i de kommende år.

BYGNINGER I NORDØSTGRØNLAND

Område: 71° 30' - 74° 30' N

- Istandsæt af NANOK
- Istandsæt af SIRIUS eller øvrige
- Liste B hytter, der kan istandsættes

Feltrapport for "Ella Ø holdet" 2015

Opgaver

Ella Ø holdet havde følgende opgaver:

- at gennemføre bjørnesikring, renovering og indretning af "Ørnereden" og "Tolv-mands-barakken" på Ella Ø efter anvisning fra Nanok og Grønlands Nationalmuseum.
- at tilse, optælle og foretage vedligehold af Nanok-depot på Ella Ø
- at modtage gods på Ella Ø
- at klargøre for Nanok-ekspeditionen 2016

Deltagere

Palle Norit (Sirius '63), Kristian Nevers (Sirius '95), Peter F. Andersen (Nanok '11), Jens Bülow

Oprejse og ankomst til Ella Ø

Oprejse 11. august fra København til Island og indkvartering på Hotel Cabin. Afrejse næste dag via Constable Pynt til Ella Ø, hvor vi ankom 17.30 i flot vejr. Vi og Sirius fik afstemt forventninger til hinanden over kaffemik og alt tegnede til et fint samarbejde med nogle vældig rare fyre: Troels '11, Nicolai '14 og Michael '14. Vi installerede os herefter i Ørnereden og dannede os derved et overblik over lokaliteten.

Ella Ø stationen (Ørnereden) blev anlagt i 1931 af deltagere fra Treårsekspeditionen, som var en af Lauge Koch's mange ekspeditioner til Nordøstgrønland.

En begyndelse med udfordringer

Torsdag morgen holdt vi planlægningsmøde og forsøgte at få et overblik over skader på

Det var disse triste billeder fra efteråret 2013, der for alvor satte skub i Nanoks planer om at bjørnesikre Ørnereden og Tolv-mands-barakken. Billederne viste, at isbjørne havde brudt ind i begge huse og raseret voldsomt, ikke mindst indvendigt. De havde endda været oppe og hæрге på loftet af Ørnereden (nederst t.v.). Senere har bjørnene flere gange brudt ind i begge huse og ødelagt yderligere. Nanok besluttede derfor at sætte en stopper for dette. Om det er lykkedes, vil tiden vise.

Tolv-mands-barakken ved ankomsten. Beskidt og fyldt en masse "ting og sager".

husene, som skulle udbedres, og vi vurderede opgavernes omfang. Vejsituationen var noget svingende, dog mest i den lidt fugtige ende af skalaen: Tåge, tykning, snefald, svære regnbyger og andre forhold, der på lignende måde nedsatte sigten. Da forsyningskibet var blevet forsinket pga. det dårlige vejr og lå vejrfast i Daneborg, havde vi ingen reel anelse om, hvornår det ville ankomme til Ella Ø. Vi valgte derfor at gå i gang i Tolv-mands-barakken.

Vi startede med Tolv-mands-barakken

Det var et større oprydningsarbejde efter at barakken havde været brugt som oplagringsplads for tørfisk i et halvt hundrede år. Lugten af tørfisk var dog nogenlunde væk efter at Agsut-holdet tidligere havde haft en "freonkanon" kørende i bygningen. Så vi var optimistiske

og regnede med, at når vi en dag flyttede ind og fyrede op i kaminen, ville vi nok få en rigtig god "blandingsluft" i Tolv-mands-barakken.

Vi luftede kraftigt ud og påbegyndte oprydning og sortering af de ting, som befandt sig i huset. Vi ryddede de enkelte rum og trak en masse søm ud af væggene, inden vi rengjorde rummene. Derefter begyndte vi at sætte de nye køjer op. Alle vægge og lofter blev vasket, og væggen, hvor det nye køkken skulle stå, blev malet.

Vi flyttede Nanok-ovnene og alt ovntilbehør fra Tolv-mands-barakken til Maskinhuset for at have ovngrejet samlet på et sted. I Tolv-mands-barakken fjernede vi nogle hylder og vægge i de enkelte rum, så der kunne blive plads til sengene og så huset fremstod så originalt og autentisk som muligt. Vi anvendte i størst muligt omfang oprindelige materialer og gamle skruer.

Efter oprydning og vask af vægge og loft blev der opsat nye etagekøjer i Tolv-mands-barakken. Foruden køkken/opholdsrum har huset nu 5 værelser med god plads til 10 personer.

Fra besøg i Maristua [236] (t.v.) og Kap Hedlund hytten [230-2].

Flere besøg

Vi havde besøg af bjørn to gange. Den første aften efter vores ankomst og den næste morgen. Sirius fik skræmt bjørnen af sted igen og vi blev ikke generet af bjørn sidenhen. Der ankom en gruppe på fem geologer fra Danmark. De blev indkvarteret i Fjøset og i Ørnereden. Vi mærkede ikke meget til dem. De drog ud om morgenen og passede ellers sig selv. Sirius holdt udskiftningsdag den 14. august, hvor Frank '14, Emil '15, Manuel '15, Søren '14 og Casper '14 ankom og Nicolai '14 og Michael '14 rejste.

Tur til Maristua

Der var en opgave i Maristua [236] ved Kap Elisabeth med udskiftning af et defekt vindue. Det viste sig, at inderdøren heller ikke kunne lukke. Vi havde lidt forskelligt materialer med i båden, så vi kunne klare denne opgave også. Hytten fremstår i meget fin stand. Senere klargjorde vi til en tur til

Strindberg i Brebøljollen sammen med Siriusmænd (Frank '14 og Emil '15) og hunden "Ups". Jollen sejlede desværre ikke optimalt. Vi havde regnet med en sejltid på 3-4 timer for at tilbagelægge de ca. 120 km. Vi valgte at vende om og det viste sig, at brændstoffilteret var tilstoppet, og at der formentlig er hul i yderskroget, da der løb en masse vand ud af drænhullet. På turen var vi i land på Maria Ø for at se resterne af stationen der og ved Johnstrup Bjerg for der at se på eskimoruiner.

Vi bliver reduceret fra fire til tre

Om morgenen den 17. august var Palle blevet syg med høj feber. Vi kontaktede Sirius' læge, som ordinerede Penicillin og Panodil. Dagen efter var det muligt at transportere Palle til Mestersvig og derfra videre til Danmark. Det viste sig at Palle havde pådraget sig en lungebetændelse. Ærgerligt for holdet og Palle.

Efter beslutningen om hjemsendelse af Palle opstod der en mindre "ledelseskrise", hvor

Etablering af ny rørskorsten i Tolv-mands-barakken.

Endelig ankom forsyningsskibet med vores materialer, så vi kunne komme videre med arbejdet. Vi tog straks fat på at montere de specialdesignede skodder til bjørnesikring af Ørnereden.

Kristian dog hurtigt skar igennem og overtog ledelsen på udemokratisk vis. Om aftenen gik vi op på plateauerne bag stationen. To af Sirius' hunde fulgte med. Den ene af dem, "Cæsar", fik fært af en gammel moskusokse og tog stand en lille meter fra okse. Vi kunne ikke kalde den til os, så vi måtte skyde signalpistolen af. Oksen reagerede overhovedet ikke, men hunden kom hen til os. Den anden hund, "Ups", fortrak straks, da vi så okse og listede hjem.

Renoveringen fortsætter

Dagen efter begyndte vi renovering af ovnen i Tolv-mands-barakken og etablerede en rørskorsten oven på den eksisterende murede skorsten, som var pillet ned til lige under taget. Den løsning vi valgte blev testet og yderligere isoleret med rockwool, så der ikke kommer varme i nærheden af træværket.

Kutteren "Agsut" blev pakket ind til vinteren med de nye presenninger, som var sendt herop tidligere.

Endelig ankom forsyningsskibet

Med omtrent en uges forsinkelse ankom forsyningsskibet "Arina Arctica" den 18. august midt på aftenen. Der var velkomst med salut næste morgen kl. 07.30, hvorefter skibsmikken gik i gang. Den forløb planmæssigt, og al last kom i land i fin stand. Kl. 19 afsejlede skibet igen.

Peter påbegyndte allerede samme dag at montere det nye køkken, som vi havde gjort klar til i ventetiden. Det var et meget robust køkken med rustfri bordplade og flotte låger. Virkelig flot lavet.

Vi startede også monteringen af de specialdesignede og indfarvede skodder til bjørnesikring af Ørnereden. Der var nye skodder til alle vinduer og en ny yderdør i samme konstruktion. Disse skodder er yderst professionelt fremstillet og giver forhåbentlig en effektiv bjørnesikring af huset.

Peter monterede det nye køkken i Tolv-mands-barakken.

T.v. De gamle skorstensrør i Ørnereden var gennemtærede og det var blot spørgsmål om tid, før en ildebrand kunne være opstået. T.h. Kristian afmonterer den gamle skorsten.

Kristian tænder op i (t.v.) og afprøver (t.h.) det nye komfur i Ørnereden. Komfuret, som Kristian har renoveret i Danmark, er formentlig det originale fra Ørnereden.

Komfur og skorstene i Ørnereden

Det støbejernskomfur (Comfort nr. 30 fra Middelfart Jernstøberi), som vi regner med oprindeligt har stået i Ørnereden og siden været anvendt i A-hytten på Strindberg, har været en tur i Danmark og er blevet

renoveret af Kristian, så det nu igen er klar til brug. Komfuret er nu igen monteret i Ørnereden på den oprindelige plads og den ikke helt så kønne olieamin er sendt på pension.

Der blev samtidig opsat to nye skorstene, en til komfuret og en til kaminen, så hytten igen

Tolv-mands-barakken blev udvendigt beklædt med krydsfinerplader, som var malet hjemmefra. Efterfølgende blev soklen nederst på huset forstærket med plader af samme type. Der blev opsat nye vinduesskodder, som også var klargjort til montage af skudrigler til lukning.

T.v. Rengøring i Ørnereden. T.h. Ørnereden indvendig ved afrejsen.

kan fyres op, uden at man risikerer at der opstår ildebrand. Det var et tarveligt svineri at fjerne de gamle jernskorstene – især for Jens som stod nederst.

De gamle skorstene var brændt igennem lige under taget og den ene var forsynet med noget asbesttæppe, som dog ikke ydede megen brandsikring. Så alt i alt - en meget tiltrængt forbedring af bygningen. I Ørnereden blev den høje kakkelovn også adskilt og renoveret, så den igen kan holde nogle år.

Bjørnesikring af Tolv-mands-barakken

Tolv-mands-barakken blev udvendigt beklædt med krydsfinerplader, som var malet hjemmefra. Pladerne passede perfekt til bygningen og giver en forhåbentlig god sikring mod bjørne. Efterfølgende blev soklen nederst på huset forstærket med plader af samme type. Der blev opsat nye vinduesskodder, som også var tilpasset og klargjort til montage af skudrigler til lukning. Den nye dyksav, som blev indkøbt

til formålet, har virkelig vist sit værd. Ligeledes har akku-maskinerne været til meget stor gavn. Vi gravede en rende, som sokkelpladerne kom ned i og der blev påfyldt ral fra stranden, som yderligere sikring mod bjørnenes infame tossestreger.

Det er Nanok-hold 2014, som har taget mål, så de nye elementer kunne fremstilles i Danmark og sendes op i år. Alt passede perfekt, så det gik nemt for os at montere disse på trods af at begge bygninger har betragtelige sætninger, som gav os lidt udfordringer.

Sidste arbejder på Ørnereden

Den indvendige dør og karm i Ørneredens entre var blevet splintret af en bjørn. Peter reparerede karmen, hvorefter en ny fyldningsdør blev monteret. Vi monterede de tre nye vinduer, der var blevet opsendt til Ørnereden. Desuden udskiftede vi en del ruder i de øvrige vinduer. Vi gav også Ørnereden en hovedrengøring. Loftet var meget snavset efter fyring med

*T.v.: Ørnereden ved ankomsten. T.h.: Ørnereden ved afrejsen.
Bemærk de nye skodder, yderdør og skorstene.*

kul og petroleumslamper. Der blev vasket grundigt og især loftet blev meget lysere. Den 23. august sejlede vi en tur til Kap Hedlund for at se til hytten derude og nyde en vandretur til Eli Knudsens varde. Kap Hedlund hytten var igen hærget af bjørn. Vi ryddede op og monterede døren igen. Brebøljollen blev efter endt sejlads trukket på land, præserved og pakket ind til vinteren.

Sirius-mændene lukkede deres del af stationen den 26. august og fløj nordpå.

Indflytning i Tolv-mands-barakken

Vi var nu så langt med vores projekt, at vi kunne rykke ind i de nye faciliteter i Tolv-mands-barakken og tog dermed det nye køkken i brug. Vi havde også glæde af den nyrenoverede kakkelovn med den delvist nye skorsten, som gav et fantastisk træk og derfor også god varme. Kakkelovnen kan sagtens varme hele barakken op. Indretningen af barakken med sofagruppe og nyt køkken med spiseplads op til 12 personer fungerer fint.

Kulbunken bag maskinhuset var spredt over et større område og en del sække ødelagt.

Dette blev ryddet op og stablet. Så stod den på oprydning i containeren, der blev klargjort til ekspeditionen i 2016. Overskydende anvendelige materialer fra projektet har vi pakket mellem Tolv-mands-barakken og containeren.

Afslutning

Til slut var der en del oprydning af emballage og andet affald fra leveringen med skibet og generelt på stationen. Da det var ordnet virkede den gamle station igen indbydende for gæster.

I mellemtiden var dagene blevet hastigt kortere, sneen kravlet længere og længere ned ad fjeldene og elvene havde mistet deres brusen. Vi blev hentet den 2. september om formiddagen som planlagt og vores videre hjemrejse gik slag i slag.

Tak for en fantastisk tur i Nordøstgrønland og den legendariske imødekommenhed fra alle sider.

Palle - Jens - Peter – Kristian

"Ella Ø-holdet" 2015. F.v: Kristian Nevers, Palle Norit, Peter F. Andersen, Jens Bülow

Ørnereden (øverst) og Tolv-mands-barakken (nederst) bjørnesikrede og klar til vinter.

Om Nanok

Nordøstgrønlandsk Kompagni Nanok er en privat, nonprofit organisation stiftet i 1992 på baggrund af det tidligere *Østgrønlandsk Fangstkompagni Nanok A/S*, grundlagt i 1929.

Nanoks formål er bl.a. *at bidrage til udbredelse af kendskabet til Nordøstgrønland og dets kulturhistorie samt at bidrage til sikring af områdets kulturminder og bygninger.*

Nanok består af en privat kreds på syv personer, kaldet Bestyrelsen. Disse er Peter Schmidt Mikkelsen (direktør), Jens Erik Schultz, Tommy Pedersen, Palle V. Norit, Søren Rysgaard, Fritz Ploug Nielsen og Jesper Mølbak Stentoft (kasserer). Nanoks revisor er Aka Lynge. Torben E. Jeppesen assisterer med materialeindkøb. Nanoks pakkecentral varetages af Kristian Nevers. Foruden de nævnte deltager en række andre enkeltpersoner i Nanoks arbejde. Al arbejde i Nanok er frivilligt og ulønnet.

Nanok udsender hver sommer et felthold typisk med seks deltagere fordelt på to hold, der i 3-5 uger arbejder i Nordøstgrønland. Resultatet af dette arbejde dokumenteres og offentliggøres i en feltrapport. Ekspeditionsdeltagerne udvælges af bestyrelsen. I årene 1991-2015 er der udsendt i alt 153 Nanok'ere, eller mere end 75 enkeltpersoner, til Nordøstgrønland.

For at kunne gennemføre arbejdet råder Nanok over et betydeligt ekspeditionsmateriel. Derimod besidder Nanok ingen fast ejendom i Grønland.

Nanoks arbejde finansieres af Aage V. Jensens Fonde. Kompagniet støttes desuden af Royal Arctic Line samt en lang række private bidragydere. Blandt sine gode samarbejdspartnere tæller Nanok: Norlandair, Arctic Research Centre, Arctic Science Partnership, Grønlands Selvstyre, Grønlands Nationalmuseum & Arkiv, Grønlands Naturinstitut, Arktisk Kommando, Slædepatruljen Sirius, Forsvarets Vagt Mestersvig, Uddannelses- og vedligeholdelsessektion Grønland.

Nanok har siden 1991 renoveret og vedligeholdt ca. 50 kulturhistoriske bygninger og har for denne indsats modtaget betydelig anerkendelse, bl.a. fra Grønlands Selvstyre.

I årene 2003-2007 udarbejdede Nanok på opfordring af det daværende Grønlands Hjemmestyre en ny, unik bygningsmæssig status for samtlige kulturhistoriske hytter og stationer i Nordøstgrønland. Registreringerne er stillet vederlagsfrit til rådighed for Grønlands Nationalmuseum & Arkiv i Nuuk. Et omfattende materiale fra registreringen, herunder fotos og GPS-positioner, er publiceret i bogen *"North-East Greenland 1908-60. The Trapper Era"* (Mikkelsen 2008).

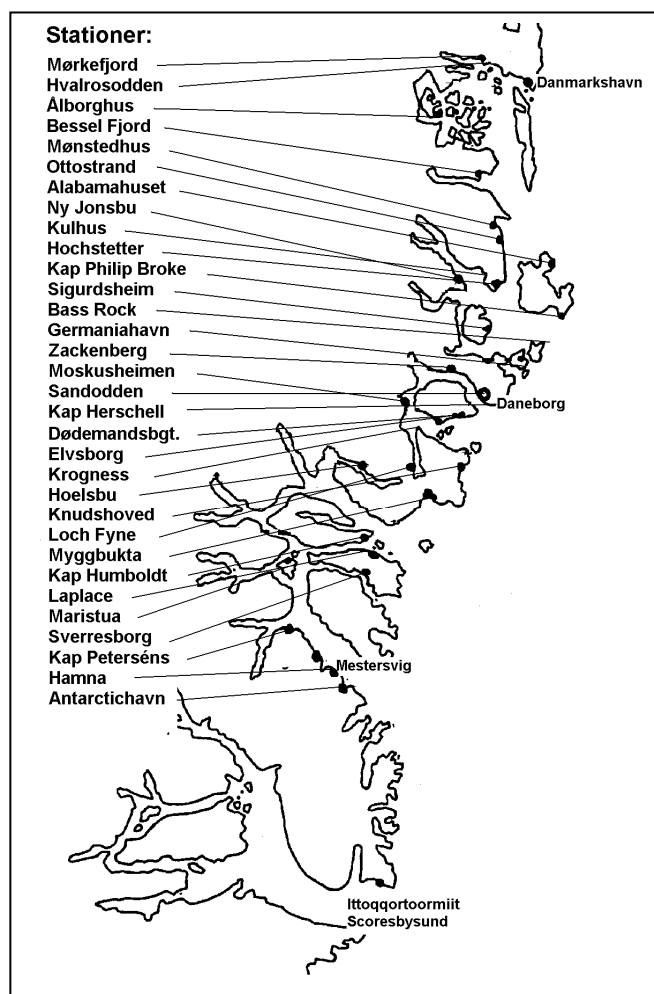
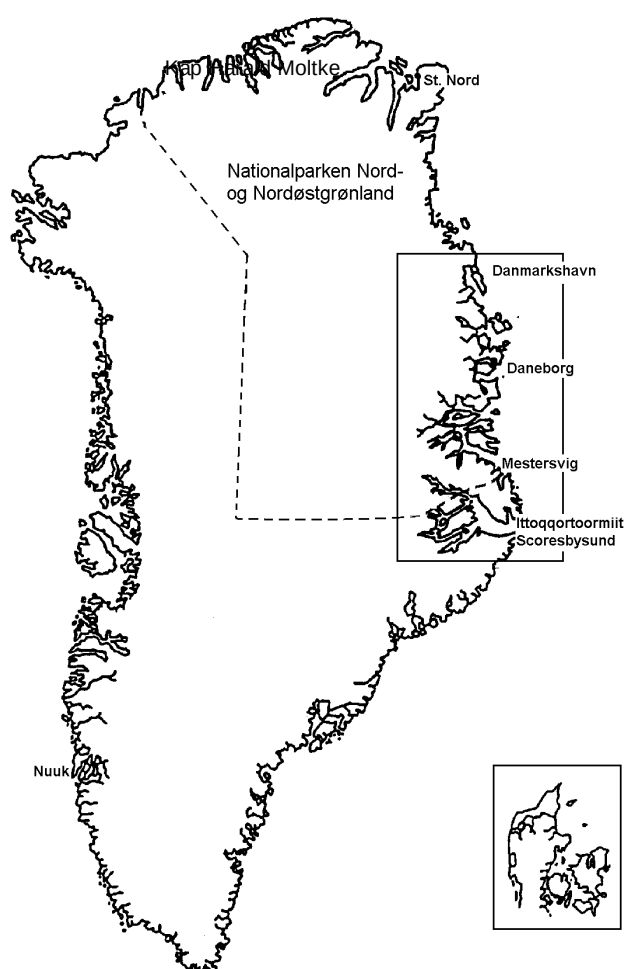
Nanok har siden 2010 haft en formel samarbejdsaftale med Grønlands Nationalmuseum og Arkiv.

Liste over nordøstgrønlandske stationer og hytter renoveret af Nanok 1991 - 2015:

Nr.	Navn	Istandsæt år	Nr.	Navn	Istandsæt år
201	Antarctichavn	2001 (knust 2002)	345	Bråstad	2011
218	Kap Peterséns	1998	347	Petrahytten	2011
224-2	Kongeborgen	2001	350	Loch Fyne	1993, 2007
222	Holm Bugt hytten	2001	356	Hoelsbu	1999, 2000, 2007
232	Sverresborg	2014	358-3	Strindberghuset	2013
235	Ørnereden, Ella Ø	2015	367-2	Mellemhuset	2010
235	Tolv-mands-barakken	2015	403	Krogness	2010
236	Maristua	2008	405	Eskimonæs	1998
238	Mineralbukta	2010	407	Elvsborg	2007-2008
241	Svedenborg	2011	408	Dødemandsbugten	2013-2014
301	Laplace	2009	411-2	Norma hytta	2010
304	Arentz hytten	2008	412	Dahl Skær hytten	2010
305	Namdalshytten	2010	417	Kap Herschell	2002
308	Kap Humboldt	1997	425	Sandodden/Karina	1994-2000, 2007, 2009
309	Rendalshytten	2010	429	Moskusheimen	1994
310	Bjørnheimen	2008	434	Leirvågen	2008
317	Brøggers hytte	2012	438-2	Zackenborg	1991-1992
320	Smedal	2012	438-4	Fiskerhytten	2008
322	Noa Sø hytten	2008	437	Bjørnesstua	2008
324	Varghytten	2002, 2007	447	Germaniahavn	1999
325	Renbugthytten	2010	454	Fjordbotten	2013
335	Myggbukta	1999, 2002, 2011	510	Hochstetter	1996, 1998
337	Ragnhilds-hytten	2008	514	Ny Jonsbu	1995
340	Kap Ovibos hytten	2000, 2007, 2012	531	Ottostrand	2009
341	Halle	2011	---	Kap Moltke /Brønlundhus	2001

Kilde vedr. hyttenumre og -navne: Peter Schmidt Mikkelsen: North-East Greenland 1908-60 The Trapper Era. The Scott Polar Research Institute (SPRI), University of Cambridge (2008).

Liste over Nanok ekspeditioner 1991 – 2015:

- 1991: Mogens Graae, Henning Schwegler Poulsen, Zackenberg [438-2].
- 1992: Erik Jensen, Jens Erik Schultz: Zackenberg [438-2].
- 1993: Henning Schwegler Poulsen, Martin Reenberg, Allan Nielsen: Loch Fyne [350].
- 1994: Erik Jensen, Martin Reenberg: Moskusheimen [429], Sandodden [425-1].
- 1995: Martin Reenberg, Jens Erik Schultz, Bent Zwergius: Ny Jonsbu [514-2].
- 1996: Søren Andersen, Erik Jensen, Henning Schwegler Poulsen, Jens Erik Schultz: Hochstetter [510].
- 1997: Martin Reenberg, Dennis Carter, Ivar Ytreland: Kap Humboldt [308].
- 1998: Henning Schwegler Poulsen, Jens Erik Schultz: Eskimonæs [405]. Søren Andersen, Aksel Mikkelsen, Carsten Thordal: Hochstetter [510]. Bent Zwergius, Jannik Berntsen, Wagn Kromann, Niels Lindegaard: Kap Peterséns [218].
- 1999: Peter Schmidt Mikkelsen, Claus Birkbøll, Magnus Elander, Hasse Nielsen Staunstrup: Germaniahavn [447-3]. Jannik Berntsen, Wagn Kromann, Niels Lindegaard: Hoelsbu [356]. Ivar Ytreland, Øystein Killie, Thor Melhuus: Myggbukta [335].
- 2000: Søren Andersen, Jannik Berntsen, Lars Nielsen, Carsten Thordal: Hoelsbu [356], Kap Ovibos hytten [340]. Bent Zwergius, Claus Vahlkvist: Hotel Karina [del af Sandodden 425-1].
- 2001: Martin Reenberg, Lars Kock Andersen, Jannik Berntsen, Jens Chr. Gotfredsen, Jesper Graae, Wagn Kromann, Niels Lindegaard: Antartichavn [201], Holm Bugt hytten [222], Kongeborgen [224-2]. Søren Andersen, Jette Bøgsted, Erik Jensen, Helle Mogensen, Tommy Pedersen, Jens Erik Schultz: Kap Harald Moltke: Brønlundhus, begge i Peary Land.
- 2002: Ivar Ytreland, Anders Bjerregaard, Otto M. Martens, Knut Ytreland, Peter Schmidt Mikkelsen: Kap Herschell [417], Myggbukta [335]. Jannik Berntsen, Niels Lindegaard, Fritz Ploug Nielsen, Palle Vagn Norit: Varghytten [324].
- 2003: Søren Andersen, Erik Jochumsen, Klaus Mynzberg Jensen: Opmåling i Clavering Ø område. Jens Erik Schultz, Morten Lindhard, Ole Schirmer Nielsen, Jesper Mølbæk Stentoft, Niels Fæster Sørensen: Opmåling i Ella Ø område.
- 2004: Peter Schmidt Mikkelsen, Erik Jochumsen, Søren Kristensen: Opmåling i Hochstetter område. Jesper Mølbæk Stentoft, Lars Bønding, Ole Schirmer Nielsen: Opmåling i Ella Ø område.
- 2005: Anders Ibsen, Hans Henrik Carlsen, Erik Jochumsen: Opmåling i Dove Bugt område.
- Rasmus Gregersen, Christian Holm Andersen, Kunuk Olsen Lennert: Opmåling i Clavering Ø område.
- 2006: Jens Erik Schultz, Jannik Berntsen, Hans Henrik Carlsen, Erik Jochumsen: Opmåling i Germania Land område, Villaen [628-1]. Jesper Mølbæk Stentoft, Torben Jeppesen, Ole Schirmer Nielsen: Opmåling i Ella Ø område.
- 2007: Peter Schmidt Mikkelsen, Niels Gyldenlund Mikkelsen: Opmåling i diverse områder. Hans Henrik Carlsen, Allan Broholm Pedersen, Justin Mark Smallbone: Opmåling i Clavering Ø område. Kristian Nevers, Steffen Holberg, Henrik Nevers: Opmåling i Ella Ø område.
- 2008: Peter Schmidt Mikkelsen, Søren Andersen, Asger Lakmann Nielsen: Maristua [236], Arentz hytten [304], Bjørnheimen [310], Noa Sø hytten [322], Ragnhilds-hytten [337]. Anders Ibsen, Mads Vedel, Fritz Ploug Nielsen: Elvsborg [407], Leirvågen [434], Bjørnnesstua [437], Fiskerhytten [438-4].
- 2009: Kristian Nevers, Ole Schirmer Nielsen, Boye Viftrup Kjærsgård: Laplace [301]. Jens Erik Schultz, Jannik Berntsen: Sandodden [425-1]. Erik Jochumsen, Klaus Mynzberg Jensen, Anders Bjerregaard: Ottostrand [531].
- 2010: Claus Birkbøll, Aage Sandholdt, John Wulff: Mineralbukta [238], Namdalshytten [305], Rendalshytten [309], Renbugthytten [325]. Anders Ibsen, Per Ibsen, Torben Krogh Johansen: Mellemhuset [367-2], Krogness [403], Norma hytta [411-2] og Dahl Skær hytten [412].
- 2011: Kristian Nevers, Rasmus Seneca Pedersen, Peter F. Andersen: Svedenborg [241], Petrahytten [347], Halle [341], Bråstad [345]. Steffen Holberg, Thomas Hauerberg Hansen, Jens Klingenberg Jepsen: Myggbukta [335].
- 2012: Peter Schmidt Mikkelsen, Thomas Hansen, Inge Bisgaard, Søren Vadstrup. Opmåling i Daneborg og Ella Ø område. Anders Bjerregaard, Birger Bjerregaard, Lars Kaas Nielsen: Brøggers hytte [317], Smedal [320], Von Krogh [328], Kap Ovibos hytten [340].
- 2013: Torben E. Jeppesen, Thyge Thisgård Christensen, Per Frøstrup: Strindberghuset [358-3]. Jesper Mølbæk Stentoft, Jesper Ernst Madsen, Troels Vinther: Dødemandsbugten [408], Fjordbotten [454].
- 2014: Hasse Nielsen, Claus Birkbøll, Leif Kjær Pedersen: Sverresborg [232]. Jens Chr. Gotfredsen, Asger Lakmann Nielsen, Jørn Ladegaard: Dødemandsbugten [408].
- 2015: Erik Jochumsen, Hans Nicolai Johansen, Rasmus Larsen Olsen: Motorkutter "Agsut". Palle Norit, Kristian Nevers, Jens Bülow, Peter F. Andersen: Ørnereden, Tolv-mands-barakken [235].

